

de heldere conclusie te verdonkieren of op den achtergrond te schuiven.

Het groote resultaat, waartoe Deputaten kwamen is, gelijk gezegd, dit: HET VRIJE KERKLIED IS IN DEN EERDIENST DER GEMEENTE PRINCIPIEEL GEORLOOFT.

Daarvan behooren onze kerken vóór alles in kennis te worden gesteld.

Die idee behoort te worden gepropageerd.

Of anders moet zij op zaakkundige wijze, op historische, exegetische, dogmatische gronden worden bestreden.

Men spele geen schuilevink.

Bond van Gereformeerden (Calvinisten) in Nederland.

II.

Om misverstand af te snijden, willen wij er nog even attent op maken, dat, wat wij de vorige week als officiële mededeeling van den Bond van Gereformeerden (Calvinisten) plaatsten, geen circulaire was, maar een perscommuniqué.

Wij lieten dat ook in de twee inleidende regels uitkomen.

Maar het bleek noodig hierop nog eens de aandacht te vestigen.

Men kan er niet het recht aan ontleenen om circulaire in ons blad geplaatst te krijgen.

Begonnen wij er mee, die op te nemen, dan zou dikwijls een groot deel van onze kolommen daarmee worden gevuld.

We ontkennen niet, dat in zulke circulaire meestal gewichtige belangen worden bepleit.

Doch naar het ons voorkomt, hooren ze meer in wat men in de wandeling noemt „de kleine pers” thuis. Daarmee bereikt men tal van plaatselijke kerken. En het is niet noodig, dat wat de meeste lezers in hun kerkbode kunnen vinden, ook nog eens in ons blad op te nemen.

Wij begrijpen en billijken het volkomen, dat een commissie of college redeneert; in hoe meer bladen wij ons verzoek kunnen publiceeren, hoe liever. Maar de bladen zelf hebben te beoordeelen of zij met het opnemen van die verzoeken hun doel voorbijstreven of niet.

Wat ons betreft, zou vooral de rubriek „Kerkelijk Leven” er de dupe van worden.

Een perscommuniqué heeft de strekking: wij willen u een dienst bewijzen door officieel mededeeling te doen van wat er is geschied, zoodat gij niet op onkontroleerbare geruchten hoeft af te gaan. Wilt gij er uw lezers mee in kennis stellen, dan hebt gij hier het benoedigde uit de eenig juiste bron. Dit en dit alleen kunnen wij voor onze rekening nemen.

Nog om een andere reden is het gewenscht erop te wijzen, dat men hier met een perscommuniqué te doen heeft.

Ware het een circulaire, dan zouden velen zich terecht verongelikt kunnen achten, dat zij er geen hebben ontvangen.

Zij die niet onbekend zijn in Gereformeerde kringen en daarin tot de leiders kunnen worden gerekend, zouden mogen vragen: waarom heeft men mij gepasseerd?

Nu echter is er van passeeren geen sprake.

Dit stuk bedoelt niet zich tot partikulieren of tot vereenigingen te richten. Het is uitsluitend bestemd voor de pers en dan voor die pers, die niet een lokaal, maar meer een algemeen karakter draagt.

Tenslotte is er nog een reden, waarom we hierbij even opzettelijk stilstaan.

Indien het een circulaire betrof, zou men bij den secretaris exemplaren kunnen aanvragen om anderen voor den Bond van Gereformeerden (Calvinisten) in Nederland te winnen.

Nu valle men echter den hoogleeraar prof. Ir. C. M. van Wijngaarden, die als secretaris fungeert, met dergelijke aanvragen niet lastig.

Deze publikatie behoort niet tot de propaganda, welke de Bond binnenkort zal voeren.

Zij is om zoo te zeggen een geboorteberecht.

Als men een kaartje thuisrijkt, waarin gelukkige ouders kennisgeven van een heuglijk feit in het gezin, zal men niet met hen korrespondeeren om meer van zulke kaartjes te ontvangen, ten einde die ook aan vrienden en kennissen te zenden.

Na deze opmerkingen willen we een aanvang maken met de toelichting van het perscommuniqué.

Men houde daarbij in het oog, dat die strikt persoonlijk is.

Men beschouwe mij niet als mond van het Uitvoerend Comité.

Al wat ik hierover schrijf, blijft uitsluitend voor mijn verantwoording.

Gelijk uit de lijst van oprichters blijkt mist deze Bond alle kerkelijk cachet.

De personen behooren tot verschillende kerken. Een Gereformeerde nuance ontbreekt slechts.

Het is die, waarvan Ds Kersten de woordvoerder is.

Toch ligt de schuld hiervan niet aan het Comité. Er zijn pogingen in het werk gesteld, om ook uit die nuance een vertegenwoordiger te bewegen in het Comité zitting te nemen.

Dit heeft echter niet mogen baten.

Er werd een weigerend antwoord ontvangen.

Hoezoer dit ook door ons wordt betreurd, van eenig exclusivisme is het Comité niet te beschuldigen.

De bond stelt zich niet op Gereformeerd-kerkelijke, maar op Gereformeerd-konfessioneele basis.

Hoezoer er met die Gereformeerd-konfessioneele basis ernst is gemaakt, blijkt uit de artikelen.

Wij hopen daarover nog nader te spreken.

Eerst iets over den naam.

Het meest valt daarin op, dat het woord Calvinisten tusschen haakjes is geplaatst.

Allicht zal men bevroeden, dat dit is geschied om aan bezwaren tegemoet te komen.

Hoe wij zelf over het gebruik van het woord „Calvinisten” denken is bekend.

Maar in andere kringen heeft men nog altijd tegen „Calvinistisch” en „Calvinisten” eenig bezwaar.

Daaraan is tegemoet gekomen.

De nadruk ligt in den naam op „Gereformeerden”.

Evenwel kon de vermelding van „Calvinisten” niet geheel worden gemist, omdat men in het buitenland het woord „Gereformeerd” vaak in anderen zin neemt.

„Calvinistisch” is in vele landen meer belijnd. Het naaste doel van den Bond ligt wel om in eigen land te werken.

Tevens echter wil hij ook internationale aaneensluiting van wie wij Gereformeerden noemen bevorderen.

Dat is een onderdeel van zijn taak.

Maar een zeer belangrijk onderdeel.

Om ons nu tegenover het buitenland te kunnen presenteren is de vermelding van „Calvinisten” beslist noodzakelijk.

Anders weet men niet aanstonds wat men aan ons heeft.

Onze naam moet spreken.

Vandaar dat deze combinatie is uitgevonden.

Geestelijke Adviezen.

Van meer dan één zijde wordt ons gevraagd, waarom de rubriek „Geestelijke Adviezen” sinds geruimen tijd in ons blad ontbreekt.

Men voegt er dan steeds bij, dat men de adviezen van Ds Fernhout zoozeer waardeert.

Hierop zij geantwoord, dat de oorzaak van dit gemis noch bij Ds Fernhout, noch bij de Redactie te zoeken is.

Er komen geen vragen binnen.

En waar geen advies gevraagd wordt, kan het ook niet worden gegeven.

Dat men in onze kerken geen geestelijk advies behoeft, waarmee men ook anderen van dienst kan zijn, wil er bij ons niet in.

Men ziet er misschien tegen op zijn naam bekend te maken.

Laten we daarom nog eens mogen mededeelen, dat men zijn naam alleen aan Ds Fernhout heeft te doen weten.

Aan niemand anders.

Zelfs de Redactie blijft daarbuiten.

De geheimhouding is dus zoo streng als men maar wenschen kan.

Gij kunt gerust uw moeilijkheden in uw zieleven, uw behoefte aan licht in gevallen der consciëntie voor hem bloot leggen.

Wij wenschen niets liever dan dat Ds Fernhout met vragen wordt overstelpt.

Zij adres is: Vreeland (Utrecht).

Slot.

Bij onze driestreek „Iets over de uitbreiding onzer belijdenis. II.” in ons vorig nummer, bleef het woerdeke „slot” achterwege.

Men gelieve het er in de gedachten bij te plaatsen.

HEPP.

MUZIKALE KRONIEK

De Psalmmelodieën en het Rhythmisch Zingen.

VI. (Slot.)

Nadat we gewezen hebben op de mogelijke onderschatting der gevolgen voor leden van „elders”, willen we thans terugkomen op de overige door ons genoemde moeilijkheden, die een doeltreffende herziening onzer psalmwijzen in den weg kunnen staan. Het waren: a. gemakzucht, b. muzikale onrijpheid, c. muzikale heerschzucht ten opzichte van de woorden, d. onvoldoende critisch-literaire zin, e. gebrekkige voorstelling van het ideaal als totaalprestatie.

Over de onder b., c. en d. genoemde bezwaren kunnen we kort zijn.

Wie met aandacht gelezen heeft wat wij opmerkten over het rythme, dat zich op muzikaal-natuurlijke wijze dient aan te sluiten bij de woorden, welke van primair belang geacht moeten worden, heeft geen behoefte aan lange redeneeringen over deze punten. Indien deze drie factoren: muzikale onrijpheid, of muzikale tyrannie, of onvoldoende literaire onderscheiding reeds het mindere, de keuze van een goed rythme, kunnen doen mislukken, behoeven we over het naar verhouding grootere gevaar, dat hieruit dreigt voor de veel ingrijpende herziening der melodieën waarlijk weinig meer te schrijven.

Over het onder a. genoemde gevaar, eventueele gemakzucht, echter een enkel woordje.

Het kan op het eerste gezicht bevreemdend schijnen, dat we die eigenschap juist noemen in verband met hervormingen. Was het niet logischer, die gemakzucht te bekelen, waar ze de oorzaak is dat we zoo lang, te lang, bij het oude blijven?

We moeten echter niet vergeten, dat er óók een hervorming mogelijk is, die slechts het nieuwe wil, om in het oude te kunnen volharden. Wij bedoelen dit: uit gemakzucht zullen sommigen enkele psalmen willen zingen op reeds bestaande wijzen. Dan behoeft niemand zich meer in te spannen voor de weinig gezongen melodieën, die vaak alleen daardoor voor moeilijk gelden. Onbekend maakt ook hier onbemind. Onbekend wil voor de gemeente zeggen: moeilijk om te zingen. Wil men die onbekende wijzen meer leeren waardeeren, dan moeten ze meer gezongen worden, maar relatief vergt dat dan, tegenover de reeds lang „ingeburgerde” melodieën, veel grooter inspanning. Dan maar liever de „moeilijke” wijzen, of ze mooi zijn of niet, afgeschaft, en waar het even kan, vervangen door de bekende lievelingswijzen. Dan gaat het zingen immers zooveel beter? Een ieder kan dan uit volle borst meebullen, of half hinnensmonds meemummelen! Och, als we eens verlost werden van den waan, dat psalmen met bekende melodieën goed gezongen worden!

Dezelfde gemakzucht kan leiden tot het aanbrenge van wijzigingen.

Dan wordt de knoop doorgemaakt op zoo'n manier, dat de historische melodie het loodje legt. We durven niet beweren, dat verandering van enkele noten in een wijs op zichzelf reeds qua talis een muzikale moord zou zijn. We kunnen ons zelfs voorstellen, dat een zoodanige wijziging, steunend op historische kennis van de in het geding zijnde melodie, op een bepaald moment een verbetering zou zijn. Maar nooit mag in dezen gemakzucht den toon aangeven. Een niet onvormaard organist vergeleek een operateur, die moeilijke melodieën op deze wijze „pasklaar” zou willen maken, met koppen en bekken. Tenslotte kunnen de „lastige” wijzen óók weggevoerd worden door het invoeren van nieuwe melodieën. Maar als hierbij gemakzucht het latente motief is dan zal het ideaal zeker ook niet hoog gesteld zijn. Hiermee raken wij aan het onder e. genoemde punt: gebrekkige voorstelling van het ideaal als totaalprestatie.

Het componeeren van psalmwijzen is een zeer delicaat werk, dat alleen een zegenrijk resultaat kan hebben als zich daartoe muzikaal hoogstaande kunstenaars geïnspireerd voelen, en dan moet nog hun inspiratie het gevolg zijn van een gegrepen worden door den zin der woorden. De melodie